

Informatienota

Datum raadsvergadering	: 27 mei 2025
Registratienummer	: GZDGWB1908260/1908266
Informatienummer	: IN044
Portefeuillehouder	: Jacoline Hartman
Bijlage(n)	: overzichtskaartje stikstofgevoelige gebieden Gelderland Achtergrondinformatie over 500-zones rondom Veluwe
Onderwerp	: Gevolgen stikstofuitspraken voor woningbouwprojecten

---

Onderwerp

Gevolgen rechterlijke uitspraken over stikstof voor voortgang woningbouw

Kennismemen van

Door de uitspraak van de Raad van State van 18 december 2024 wordt toepassing van het 'intern salderen' in het kader van de stikstofbeoordeling vergunningsplichtig. De provincie is hierbij bevoegd gezag. Daarnaast hebben activiteiten die tussen 1 januari 2020 en 1 januari 2025 zijn gestart, en waarbij intern salderen is toegepast, waarschijnlijk alsnog een natuurvergunning nodig. Hiervoor heeft de Raad van State een overgangsperiode van 5 jaar gegeven.

Een eerste snelle analyse laat zien dat de uitspraak over intern salderen ook gevolgen heeft voor de voortgang/uitvoerbaarheid van diverse nog lopende woningbouwprojecten in onze gemeente. In deze informatienota wordt hierover wat meer duiding gegeven. Daarbij opgemerkt dat er over de wijze van toekomstige afhandeling van vergunningsaanvragen waarbij intern salderen wordt toegepast nog veel onduidelijk is.

Nu is nog niet duidelijk hoe het bevoegd gezag (provincie) in de overgangsperiode de afhandeling van de al gerealiseerde of in gang gezette projecten, waarbij intern salderen in de voortoets is gebruikt, zal uitwerken. Hierover zal daarom later bij meer beschikbare informatie nader worden ingegaan.

Ten slotte beperkt de informatienota zich tot de gevolgen van de uitspraak van de Raad van State voor (nieuwe) woningbouwplannen. Maar daarbij moet bedacht worden dat 'intern salderen' ook van toepassing kan zijn bij andersoortige vergunningsprocedures/activiteiten.

Inleiding

Nieuwe (woningbouw-)projecten kunnen in de aanleg- en gebruiksfase leiden tot een toename van stikstofdepositie op omliggende Natura 2000-gebieden. Gekeken wordt naar effecten tot op 25 kilometer van het plangebied. Daarbij wordt vooral ingezoomd op de stikstofgevoelige habitats. Zo lang uit de voortoets (vooral toepassing AERIUS calculator) de berekende depositie niet boven de 0 mol uitkwam was er verder niets aan de hand.

In sommige gevallen werd in die voortoets de op de projectlocatie al aanwezige uitstoot van stikstof in mindering gebracht op de toekomstige stikstofuitstoot als gevolg van het nieuwe (woningbouw-)project. Dit heet 'intern salderen'. Als hierdoor de totaalsom van stikstofdepositie op maximaal 0 mol uitkwam dan was het onderwerp 'stikstof' afgehandeld.

Er was geen omgevingsvergunning nodig zoals bedoeld in artikel 5.1, 1e lid, sub e. van de Omgevingswet (een Natura 2000-activiteit). Door de uitspraak van de Raad van State van 18 december 2024 is dat niet meer het geval. Toepassing van 'intern salderen' moet dus vanaf nu worden beschouwd als vergunningsplichtig.

Via een passende beoordeling (ecologische analyse) kan intern salderen als mitigerende maatregel worden ingebracht. De passende beoordeling maakt onderdeel uit van de aanvraag van een natuurvergunning (bij de provincie). Of de vergunning vervolgens kan worden verleend zal tevens strenger worden beoordeeld. Zo zal moeten worden beoordeeld of de ingebrachte stikstofruimte niet elders harder nodig is voor de verbetering van de natuur (additionaliteitsvereiste). Dat kan er wellicht toe leiden dat hiervoor net als bij extern salderen een deel van de ingebrachte stikstofruimte zal worden afgeroomd. De provincie zal hierover nadere regels gaan opstellen. Daarnaast kan veelal alleen intern worden gesaldeerd met de gevolgen die horen bij onderdelen die feitelijk zijn gerealiseerd en structureel in gebruik zijn. Tenzij voor de gestaaakte activiteit eerder een natuurvergunning is verleend. Dan kan die situatie wel als referentiesituatie worden aangemerkt.

De provincie Gelderland heeft als bevoegd gezag besloten voorlopig (nagenoeg) geen vergunningen meer te verlenen. Op de website staat hierover: [We analyseren de impact, we heroverwegen ons vergunningsbeleid en formuleren een nieuw kader om te toetsen op basis van de uitspraak van de Raad van State. We maken hiervoor een plan van aanpak. Waarbij we keuzes moeten maken en prioriteiten moeten stellen. Want we kunnen niet alles tegelijk.](#)

Voor meer achtergrondinformatie wordt verwezen naar de website van de Raad van State: <https://www.raadvanstate.nl/actueel/nieuws/december/rechtspraak-over-intern-salderen-wijzig/>

Kernboodschap

De uitspraak van de Raad van State van 18 december 2024 heeft direct tot gevolg dat er meer onzekerheid is over de uitvoerbaarheid van woningbouwplannen. Daarbij opgemerkt dat veel projecten wel kunnen doorgaan omdat lang niet altijd intern salderen hoeft te worden toegepast. Omvang van het project én afstand tot Natura 2000-gebieden zijn daarbij kritische onderdelen. Oftewel een nieuwe grote woonwijk nabij een stikstofgevoelig gebied zal eerder in de gevarenzone komen.

De belangrijkste stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden (o.a. zand- en hoogveengebieden) liggen op grotere afstand van onze gemeente. Voor de provincie Gelderland zijn vooral de Veluwe en delen van de Achterhoek stikstofgevoelig. Bijgevoegd kaartje "Natuur en stikstof in Gelderland" geeft de relevante 25 km-zones van die gebieden weer. Dat is ook de reden waarom de provincie Gelderland haar inzet vooral op die gebieden gaat richten. Dit door een zonering rond die gebieden toe te passen. Gedacht wordt nu aan een zone van 500 meter waarbinnen straks een maximale stikstofuitstoot zal gelden. In de bijlage staat enige achtergrondinformatie over die zonering.

Toch zijn er dichterbij ook (kleine) delen van andere Natura 2000-gebieden stikstofgevoelig. Het gaat dan met name om de Natura 2000-gebieden 'Lingegebied Diefdijk-Zuid' en 'Loevestein, Pompeveld & Kornsche Boezem' nabij het (zuid)westen van onze gemeente. Zo blijkt uit mededelingen van initiatiefnemers dat bij diverse woningbouwplannen in de westzijde van de gemeente (kernen Asperen, Heukelum, Spijk) al knelpunten lijken te

ontstaan omdat in de voorverkenning intern salderen nodig lijkt. Ook in de oostzijde van onze gemeente (Varik/Ophemert) kunnen er door de nabijheid van het Natura 2000-gebied 'de Rijntakken' knelpunten ontstaan wanneer intern salderen moet worden toegepast.

Meer centraler in onze gemeente worden woningbouwplannen minder snel beperkt door het onderwerp 'stikstof':

- Zo blijkt uit de voorverkenning voor een nieuw te realiseren woonwijk bij Hellouw (de Wauwer), met een uiteindelijk beoogd aantal van 90 woningen, geen sprake te zijn van een stikstofdepositie waarbij significant negatieve effecten in Natura 2000-gebieden kunnen plaatsvinden ten gevolge van de gebruiks- en aanlegfase. Hierbij hoefde geen 'intern salderen' te worden toegepast.
- Bij de lopende woningbouwplannen in Tuil (Klingelenberg) en Haaften (centrum) is geen intern salderen nodig.
- Bij Deelplan 3 van de grote nieuwbouwlocatie 'De Plantage' (Meteren) is de verwachting dat door gefaseerde bouwstromen in kleinere aantallen, in combinatie met een slimme bouwmethodiek, bij de aanvraag omgevingsvergunningen voor het bouwen geen 'intern salderen' hoeft te worden toegepast. Deze oplossing is ook in beeld bij de woningbouwplannen in Varik (Molenblok).
- Voor de beoogde grote uitbreidingslocaties Beesd-Noord en Deil West heeft nog geen voorverkenning op het onderdeel 'stikstof' plaatsgevonden.

Consequenties

In ieder geval kan uit bovenstaande tussenanalyse de volgende conclusies worden getrokken:

- In een vroegtijdig stadium van (woningbouw-)projecten zullen de consequenties van het project wat betreft stikstofdeposities in beeld moeten worden gebracht. Anders dan voorheen zal bij noodzaak van 'intern salderen' rekening gehouden moeten worden met een vergunningsaanvraag. Hiervoor dient een 'passende beoordeling' te worden opgesteld.
- Belangrijk is dat de provincie zo snel mogelijk de vergunningverlening weer op gang weet te brengen. Hiervoor zijn heldere spelregels en voldoende ambtelijke capaciteit nodig.
- Uiteindelijk is een duurzame en juridische bestendige oplossing voor de landelijke stikstofproblematiek noodzakelijk. Hiervoor zijn vooral de hogere overheden aan zet. De uitspraak van de rechtbank Den Haag van 22 januari 2025 inzake het beroep van Greenpeace, waarin de Staat werd gemaand meer maatregelen te nemen om de stikstofuitstoot te verlagen, wijst ook in die richting. Voor de provincie Gelderland was dat mede aanleiding om rond de Veluwe en delen Achterhoek toe te werken naar bufferzones van 500 meter.
- De keuze van de provincie Gelderland om de aandacht vooral te richten op de Veluwe en de Achterhoek is weliswaar begrijpelijk maar niet mag worden vergeten dat bij andere Natura 2000-gebieden ook (kleinere) knelpunten zijn. Bestuurlijk zal hiervoor aandacht worden gevraagd.

Financiën

Het is niet mogelijk om op dit moment al concreet aan te geven of de complexere route tot het krijgen van een natuurvergunning (onderdeel stikstof) financiële consequenties voor de gemeente zal geven. Niet uit te sluiten is dat vertraging in de uitvoering van woningbouwplannen negatief zal drukken op een eventueel aanwezige grondexploitatie.

Communicatie en participatie

De provincie is bevoegd gezag bij de vergunningverlening en de beoordeling van de daarbij ingebrachte 'passende beoordelingen'. Op de website van de provincie wordt de informatie over het dossier 'stikstof' regelmatig geactualiseerd.

Vervolg

Het college zal de gemeenteraad nader informeren als er voor de gemeente West Betuwe wezenlijk nieuwe informatie in het stikstofdossier beschikbaar komt. Die informatie zal dan vooral van de provincie dienen te komen. Zoals hiervoor vermeld is de website van de provincie een bron van actuele informatie: <https://www.gelderland.nl/themas/stikstof>

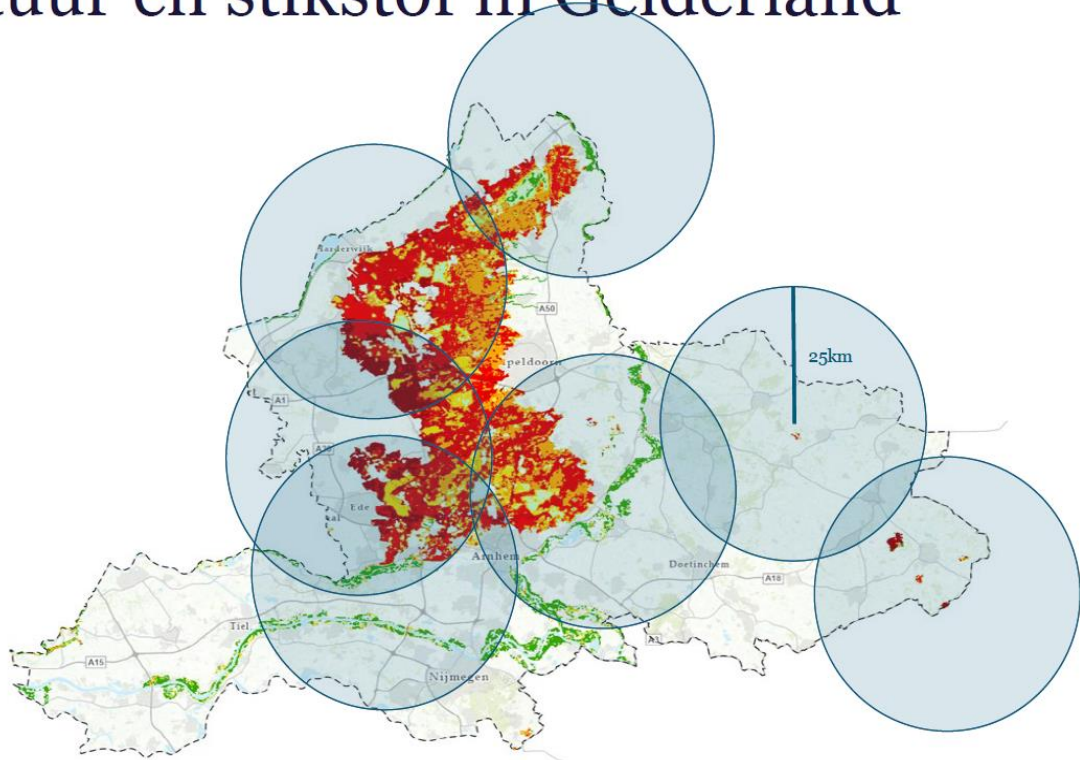
Suggestie ter afhandeling

Voor kennisgeving aannemen

Burgemeester en wethouders van de gemeente West Betuwe,	
de gemeentesecretaris,	de burgemeester,
Philip Bosman	Servaas Stoop

Overzichtskaartje 25 km. zone rond stikstofgevoelige Gelderse Natura 2000-gebieden

Natuur en stikstof in Gelderland

Achtergrondinformatie zonering rondom Veluwe en delen Achterhoek

De provincie Gelderland is voornemens om rond enkele Natura 2000-gebieden (de Veluwe en delen van de Achterhoek) zones van 500 meter in te stellen waarbinnen straks een maximale stikstofuitstoot gaat gelden.

Over de reden waarom de provincie dit wil doen, én de uitwerking hiervan, is meer te lezen op de website: <https://www.gelderland.nl/themas/stikstof/zonering>

Enkele passages uit de webpagina van de provincie:

Waarom we dit doen

Gelderland zit op slot. Door de uitspraak van de Raad van State van 18 december over intern salderen, kunnen we nauwelijks nog vergunningen verlenen voor woningbouwprojecten, veilige wegen en (agrarische) ondernemers. We maakten vlak voor deze uitspraak de Versnellingsaanpak Stikstof. De uitspraak maakt de urgentie hiervan nog meer duidelijk. Zonering is een van de oplossingen. Hierdoor vermindert de neerslag van stikstof op de kwetsbare natuur en werken we zo aan natuurherstel.

Hoe we dit gaan doen

Samen met betrokken partijen zoals gemeenten, waterschappen, landbouworganisaties en natuurorganisaties gaan we de invulling van de zones verder uitwerken. We bespreken met de partijen wat er nodig is aan maatregelen en regelingen om dit voor de huidige activiteiten in de zones te kunnen uitvoeren. Nadat we stikstofreductiedoelen in deze zones hebben gesteld, vragen we van ondernemers en initiatiefnemers van activiteiten hoe ze hier zelf aan willen bijdragen. Alle sectoren dragen dus bij en wij gaan ze daarbij ondersteunen. Nieuwe activiteiten in deze zones moeten direct voldoen aan de norm.

Bij het onderdeel 'vraag en antwoord' wordt nader ingegaan op enkele deelaspecten. Ook in de op de webpagina vermelde 'Statenbrief'(5 maart 2025) wordt uitgebreid ingegaan op de overwegingen van de provincie.